

7. China-Africa trade hit US\$282 billion in 2023 but Africa's trade deficit widens. *South China Morning Post*. 01.02.2024. URL: <https://www.scmp.com/news/china/diplomacy/article/3250552/china-africa-trade-hit-282-billion-2023-africas-trade-deficit-widens-commodity-prices-key-factor> (date of access: 31.10.2024).
8. Publication: International Debt Report 2023. *Open Knowledge Repository*. 2023. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/entities/publication/02225002-395f-464a-8e13-2acfa05e8f0> (date of access: 31.10.2024).
9. Chinese FDI in Africa Data Overview. *China Africa Research Initiative*. URL: <https://www.sais-cari.org/chinese-investment-in-africa> (date of access: 31.10.2024).
10. Mawdsley E. South-South Cooperation and Decoloniality. *EADI Global Development Series*. Cham, 2023. P. 205–214. DOI: 10.1007/978-3-031-30308-1_11 (date of access: 31.10.2024).
11. China, the Neo-Colonial Power in Africa. *Oped Column Syndication*. URL: <https://opedcolumnsyndication.news.blog/2019/09/26/china-the-neo-colonial-power-in-africa/> (date of access: 31.10.2024).
12. Wang Yi: FOCAC Will Set a New Milestone. *Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China*. 29.11.2021. URL: https://www.fmprc.gov.cn/eng/xw/zyxw/202405/t20240530_11330502.html (date of access: 31.10.2024).
13. Cheng E. China's policy to boost demand by \$700 billion will have a 'bigger and bigger' impact, official says. *CNBC*. 11.04.2024. URL: <https://www.cnbc.com/2024/04/12/chinas-policy-to-boost-demand-by-700-billion-will-have-a-bigger-and-bigger-impact-official-says.html> (date of access: 31.10.2024).
14. A New State of Lending: Chinese Loans to Africa. *Global Development Policy Center | Boston University*. URL: <https://www.bu.edu/gdp/2023/09/18/a-new-state-of-lending-chinese-loans-to-africa/> (date of access: 31.10.2024).
15. Chinese Loans to Africa Database. *Global Development Policy Center | Boston University*. URL: <https://www.bu.edu/gdp/chinese-loans-to-africa-database/> (date of access: 31.10.2024).
16. Europe, Take Note: A New Course for China-Africa Relations Set Out at FOCAC 2021. Center for Global Development. URL: <https://www.cgdev.org/blog/europe-take-note-new-course-china-africa-relations-set-out-focac-2021> (date of access: 31.10.2024).
17. How Is China's Economic Transition Affecting Its Relations With Africa? *Carnegie Endowment for International Peace*. URL: <https://carnegieendowment.org/research/2024/05/how-is-chinas-economic-transition-affecting-its-relations-with-africa?lang=en> (date of access: 31.10.2024).
18. Chen W., Fornino M., Rawlings H. Navigating the Evolving Landscape between China and Africa's Economic Engagements. *International Monetary Fund*. 23.02.2024. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2024/02/23/Navigating-the-Evolving-Landscape-between-China-and-Africas-Economic-Engagements-545104> (date of access: 31.10.2024).
19. Power M., Mohan G., Tan-Mullins M. China's Resource Diplomacy in Africa: Powering Development? Palgrave Macmillan, 2012.
20. Alden C. China and Africa. *Routledge Handbook of African Politics*. 2017. P. 414–425. DOI: 10.4324/9781315088563-39 (date of access: 12.11.2024).
21. South Africa and China: Trade relations grow stronger. *Baker McKenzie InsightPlus*. 06.09.2023. URL: <https://insightplus.bakermckenzie.com/bm/international-commercial-trade/south-africa-trade-relations-with-china-grow-stronger> (date of access: 31.10.2024).
22. The EU's biggest import partners 2002–2023. *Statista*. 02.09.2024. URL: <https://www.statista.com/statistics/1364662/international-trade-eu/#:~:text=The%20European%20Union%20has%20experienced,EU's%20largest%20external%20import%20partner> (date of access: 31.10.2024).
23. Xi announces measures to advance practical cooperation for BRI. *The State Council of the People's Republic of China*. 18.10.2023. URL: https://english.www.gov.cn/news/202310/18/content_WS652f7ef9c6d0868f4e8e060b.html (date of access: 31.10.2024).

УДК 327.8(477:(5-15)):355.01((470+571):477)

ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНИ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ

В. Ю. Грищук

Анотація. У статті проаналізовано використання Україною публічної дипломатії в регіоні Близького Сходу в умовах повномасштабної війни з росією. Автором піднімаються питання щодо переваг і недоліків вищезгаданих інструментів зовнішньої політики в регіоні, ефективності їх застосування, наявних викликів і можливостей. Автором використано порівняльний метод, метод кейсів і структурно-функціональний аналіз для оцінки впливу держав регіону, значення певних інструментів публічної дипломатії України та виявлення вигідних і перспективних напрямів співпраці. Враховуючи неоднозначність позицій окремих держав регіону щодо українсько-російської війни, Близький Схід залишається стратегічно важливим для України. У статті виокремлено країни регіону, які прагнуть стати посередниками між Україною та росією з метою покращення власного міжнародного іміджу.

Ключові слова: м'яка сила, публічна дипломатія, Близький Схід, Україна, війна в Україні, арабський світ.

Актуальність. Під час повномасштабної війни з росією основним фактором зовнішньої політики України стає ситуація на полі бою. З іншого боку, публічна дипломатія України віді-

грає ключову роль у позиціюванні нашої держави на міжнародній арені. Після відновлення незалежності у 1991 році Україна, проголосивши політику багатовекторності, спрямувала більшість своїх дипломатичних зусиль у бік Заходу. Аналіз зовнішньополітичної діяльності України вказує на необхідність коригування стратегії позиціонування держави на міжнародній арені.

До початку російської агресії спостерігалася недостатня увага до розширення кола міжнародних партнерств у Латинській Америці, Азії, Африці й Океанії. Російсько-українська війна стала каталізатором активізації зовнішньополітичних зусиль України в цих регіонах. З метою консолідації міжнародної підтримки та зміцнення позицій на світовій арені держава розгорнула масштабну кампанію з публічної дипломатії, спрямовану на формування позитивного іміджу України як демократичної держави, що протистоїть агресії та захищає універсальні цінності. Співпраця в політичній і економічній сферах з країнами Глобального Півдня, а особливо Близького Сходу, стала пріоритетним напрямом української зовнішньої політики. Це зумовлено необхідністю диверсифікації міжнародних відносин, пошуку нових ринків та інвестицій, а також зміцнення позицій України як надійного партнера в контексті глобальних викликів.

Дослідження відносин між Україною та державами регіону Близького Сходу зосереджуються переважно на загальних аспектах українсько-арабських відносин, зокрема на історичних контактах, культурних обмінах і економічній співпраці. Однак системні дослідження публічної дипломатії України на Близькому Сході з'явилися відносно недавно. Вітчизняні науковці вивчають історичні передумови українсько-близькосхідних відносин, аналізують сучасні виклики, з якими стикається Україна у своїй публічній дипломатії на Близькому Сході, а також можливості для розвитку співпраці (К. Грідін, І. Остащ, В. Швед), однак не в царині публічної дипломатії.

Метою статті є аналіз та визначення ефективності інструментів публічної дипломатії, які Україна використовує для комунікації з країнами Близькосхідного регіону в умовах повномасштабної війни з росією.

Основна частина. Близький Схід є стратегічно важливим як для України, так і для всього світу. Через наявність значних запасів нафти регіон має вагомий вплив на економічну ситуацію багатьох держав і континентів. Наприклад, у регіоні Близького Сходу зосереджено приблизно 66 % світових запасів нафти (найбільше – у Саудівській Аравії) і 26 % природного газу [1]. Від початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну 24 лютого 2022 року понад 40 держав запровадили санкції проти держави-агресора, що вплинуло на її економіку, зокрема й на російську нафтову промисловість. Відтоді найбільша кількість сировини та нафтопродуктів імпортується західними державами з регіону Близького Сходу. Основними такими постачальниками можна назвати держави Ради співпраці країн Перської затоки. Найбільшим експортером з них усіх є Саудівська Аравія, яка побачила можливість, так би мовити, «підсадити» світ на власну «нафтову голку», адже вона і так впродовж останніх років експортує від 15 % до 17 % нафти і є найбільшим експортером нафти у світі [2]. Іран в останні місяці видобував приблизно 3,3 млн барелів сирової нафти в день, що робить його третім за величиною (після росії) виробником в Організації країн-експортерів нафти [2].

Одним з актуальних питань сучасної української зовнішньої політики є недостатня ефективність застосування інструментів м'якої сили на Близькому Сході. Незважаючи на геополітичну важливість цього регіону, рівень впізнаваності та впливу України залишається нижчим, порівняно з західними державами, що потребує розробки та впровадження більш ефективних стратегій. Близький Схід завжди вважався для України перспективним регіоном для співпраці, але переважно у сфері продажу зброї та зернових, а політичні аспекти залишалися поза увагою [3]. Агресія росії виявила низький рівень інформаційної присутності України та обізнаність про нашу державу в регіоні. Багато громадян цих держав, можливо, навіть не чули про існування України. Відтак МЗС України запровадило пошук нових союзників і, саме тому розпочало активно вести переговори з новими партнерами та проявляти відкритість України до держав регіону.

Україна переконливо готова співпрацювати з державами Близького Сходу в політичній і економічній сферах. Варто зазначити, що виникає питання, чи готові країни арабського світу до такого діалогу. Частина з них або залежні від РФ, або просто симпатизують їй. Інші держави

займають обережну позицію через прагнення дистанціюватися від війни в Україні й не бути втягнутими в конфронтацію росії та Заходу [3]. Третя група держав регіону вбачає можливість стати посередником у розв'язаній росією війні, і так підвищити власний авторитет на міжнародній арені як миролюбної держави. Прикладом можуть слугувати Саудівська Аравія, ОАЕ, Туреччина, Катар. Вони зараз активно виступають посередниками в обмінах військовополоненими. Наприклад, наприкінці лютого 2024 року Президент України Володимир Зеленський відвідав Саудівську Аравію, де зустрівся з принцом королівства Мухаммедом ібн Салманом. Вони обговорили перспективні напрями економічної та технологічної співпраці, участь монархії у відбудові України. Порушувалось питання про допомогу в поверненні українських військовополонених і депортованих громадян, українську Формулу миру. Найближчим часом планується новий візит Зеленського до Саудівської Аравії. Український лідер мав зустрічі з представниками ОАЕ, Кувейту та Катару, тримає тісний телефонний зв'язок і залучає до різних українських ініціатив, наприклад, Grain from Ukraine, Української формули миру тощо.

Україна поглиблює зв'язки з окремими країнами регіону Близького Сходу. Туреччина, наприклад, була долучена до зернової угоди. 11 липня 2024 року відбувся візит В. Зеленського на саміт НАТО у Вашингтоні, де він зустрівся з Президентом Турецької Республіки Р. Т. Ердоганом. Український президент зазначив, що Україна готується провести в Туреччині конференцію, присвячену продовольчій безпеці та свободі судноплавства у межах імплементації рішень Глобального саміту миру [4]. Варто зазначити, що серед держав Близького Сходу лише три з них – Ізраїль, Туреччина, Катар – підписали Спільне комюніке Глобального саміту миру (англ. – Summit on Peace for Ukraine); Ірак та Йорданія повернули свої підписи в день підписання [5] і не входять до переліку держав, що підтримали документ саміту 15–16 липня в Бюргенштоці. Отже, регіон Близького Сходу потребує більшої уваги з боку України. Спрямовані на нього зусилля поки не дають бажаного результату.

У Стратегії публічної дипломатії міністерства закордонних справ України 2021–2025 зазначено, що Близький Схід належить до пріоритетних для України регіонів [6, с. 26]. Також наявний перелік різних напрямів публічної дипломатії, які мають застосовуватись у країнах різних регіонів світу. Для Близького Сходу Міністерство закордонних справ України пропонує застосовувати культурну дипломатію (для Туреччини, Ізраїлю, Катару та ОАЕ), залучення інвестицій (для Катару, Саудівської Аравії, ОАЕ, Бахрейну, Оману та Кувейту), просування українського експорту (для всіх країн Близького Сходу) й освітніх можливостей (для Кувейту, Оману, Йорданії, ОАЕ, Катару, Саудівської Аравії, Туреччини та Ізраїлю) [6, с. 26].

Зазначена стратегія готувалась до початку повномасштабної війни з росією, тому з 2022 року було приділено значно більше уваги окремим цілям стратегії, які мають покращувати імідж України у світі саме під час воєнних дій за допомогою інструментів культурної, економічної, спортивної дипломатії. Вимушено зменшилась увага, наприклад, кулінарному або науково-освітньому напрямам, які також були зазначені у Стратегії. Ключові наративи Стратегії виявилися релевантними і в умовах війни:

- 1) Сучасна європейська країна з тисячолітньою історією, культурою та мистецтвом.
- 2) Хоробра та щира країна. Країна сильних емоцій. Країна свободи та гідності.
- 3) Захисник миру. Україна стоїть на сторожі миру та спокою Європи.

4) Країна позитивних відкриттів. Країна, що перевищує очікування від людей, природи та можливостей.

- 5) Україна – гарант продовольчої безпеки світу [6, с. 22].

На думку автора, прописані наративи для позиціонування України залишаються актуальними. Бренд UkraineNow на момент запровадження Стратегії публічної дипломатії був єдиним національним візуальним брендом України та інструментом публічної дипломатії для представлення держави на міжнародній арені [6, с. 21]. Після повномасштабного вторгнення РФ на територію України з'явилися нові бренди нашої держави, які віддзеркалюють реалії російсько-української війни – Brave Ukraine і United24. Їх ідеєю є позиціонування України як сильної та сміливої держави і підтримка України у боротьбі з ворогом. Метою Brave Ukraine є висвітлення сміливості українського народу в усьому світі та заклик всебічної підтримки нашої країни. Власне і сам слоган проєкту «Be Brave Like Ukraine» в перекладі означає «Будь сміливим, як Украї-

на». United24 має на меті об'єднати світ довкола допомоги Україні, щоб захищати, рятувати життя та відбудувати [7]. Певною мірою Стратегія публічної дипломатії актуальна в умовах повномасштабної війни і повинна застосовуватися й надалі, але має бути доповненою з огляду на воєнні дії та нову геополітичну ситуацію.

Ще до повномасштабного вторгнення реалізовувалася низка ініціатив України в публічному просторі держав Близького Сходу. Ліван традиційно має тісні історичні зв'язки з Україною, тому одним з пріоритетів публічної та культурної дипломатії України є увіковічнення пам'яті видатних українців, які відвідували країну чи залишили помітний слід в її історії. Одним з яскравих прикладів є постать українського мандрівника, письменника і дослідника Василя Григоровича-Барського, який зайняв особливе місце в історії паломництва до Святої Землі і є унікальною особою в історії двох країн – України та Лівану [8, с. 24]. У Лівані було встановлено пам'ятники, створено українські сквери, парки та випущено загальнонаціональні поштові марки, присвячені видатним українцям. Посилення в державі впливу «Хезболли» і погіршення безпекової ситуації в 2023–2024 роках мінімізує двосторонні відносини.

У Саудівській Аравії перспективним напрямом співпраці з Україною виступає сфера медицини, освіти та культури. Наприклад, на саудівському ринку активно працювала Міжнародна реабілітаційна клініка професора Козьявкіна з м. Трускавець. Професор відвідував Королівство для участі у міжнародних виставках для осіб з особливими потребами та конференціях з питань інвалідності й реабілітації. Це сприяло популяризації на Близькому Сході його методики лікування та отриманню міжнародного визнання [9].

Зазначені вище прояви м'якої сили демонструють потенціал у сфері публічної дипломатії, адже позитивні зміни у двосторонніх відносинах України з країнами регіону стають помітними. З іншого боку, значні культурні й релігійні відмінності між Україною та країнами Близького Сходу створюють певні бар'єри для взаємопорозуміння. Ісламські цінності, патріархальні устої та особливості менталітету можуть впливати на сприйняття української культури та ліберальних цінностей. У більшості арабських країн іслам є державною релігією, що впливає на всі сфери життя суспільства. Це, ймовірно, створюватиме певні обмеження для просування певних українських цінностей. Ісламський погляд на питання шлюбу, сім'ї, гендерних ролей у суспільстві створюють обмеження або навіть унеможливають поширення української культури, тому публічна дипломатія в регіоні має реалізовуватися через експертний, науковий, економічний складники.

Конфлікти в регіоні також ускладнюють просування українських інтересів і знижують ефективність публічної дипломатії. Підтвердженням до цього є війна між Ізраїлем та ХАМАС, яка спалахнула 7 жовтня 2023 року і триває досі, та обстріли Ізраїлем об'єктів «Хезболли» в Лівані. Ці бойові дії сильно відволікли увагу від війни в Україні не лише держав Близького Сходу, а й загалом міжнародної спільноти.

До списку держав, що можуть поставити під загрозу українську публічну дипломатію в регіоні Близького Сходу, можна віднести Сирію, яка є єдиним відкритим союзником російського агресора серед арабських країн. Держава навіть, принаймні на словах, висловився за відправлення до України 40 тисяч військових на допомогу російським військам [12].

Наступним несприятливим фактором для публічної дипломатії України на Близькому Сході є вплив Росії. Найбільш промовистий приклад – це Іран, який підтримує РФ у війні проти України. Держави співпрацюють у військовій, економічній та науково-технічній сферах. Іран постачає зброю та БПЛА для російської армії, але офіційно цього не визнає. Обидві країни, використовуючи треті держави, вдаються до складних механізмів обходу санкцій. Зокрема, Саудівська Аравія виступає посередником у такій схемі обходу санкцій Іраном, тоді як Казахстан та Вірменія виконують аналогічну роль для Росії. Ці країни завдяки географічному розташуванню й особливостям економічних відносин забезпечують необхідну інфраструктуру та канали для проведення фінансових операцій та постачання товарів, що підпадають під санкції.

Варто звернути увагу, що після загибелі в авіакатастрофі Президента Ірану Ібрагіма Раїсі на позачергових виборах отримав перемогу Масуд Пезешкіян, який заявляв, що відкриє країну для світу і забезпечить свободи своїм громадянам [10]. Також він виступає за діалог із Заходом і пошук дружніх відносин. Зважаючи на це, можна сподіватися на зміни та незначне віддалення

країни від росії, але потрібно врахувати один фактор: у нового президента Ірану можливості впливати на політику держави будуть обмеженими, адже справжнім головою є духовний лідер Алі Хаменеї [10]. Незважаючи на підтримку Іраном російської агресії, Україна так і не розірвала дипломатичні відносини з ним, а лише позбавила посла республіки акредитації та скоротила кількість дипломатичного персоналу посольства в Києві та запровадила санкції на 50 років [11]. На думку автора, таке рішення може бути сигналом, що Україна готова налагоджувати двосторонні відносини в майбутньому та вести діалог з Іраном після завершення війни.

Автор вважає, що просування українських інтересів у регіоні Близького Сходу під час повномасштабної війни має відбуватися на системній основі. Це дасть змогу Україні передусім отримати нових союзників та партнерів, які допомагатимуть якщо не зброєю, то своїми зв'язками і впливом. Наприклад, у питаннях обміну полоненими, повернення цивільних бранців кремля або викрадених з тимчасово окупованих територій українських дітей демонструється небайдужість до прав людини, що важливо для міжнародного іміджу держав регіону. Співпраця з Україною відкриває перед країнами Близького Сходу нові можливості для економічного розвитку, особливо у сфері сільського господарства, зміцнення міжнародного авторитету та вирішення гуманітарних проблем. Для України така співпраця дає змогу залучити нових партнерів.

Розглянемо мирні ініціативи як потенційну сферу співпраці. На Саміті миру в Швейцарії 15–16 червня 2024 року міністр закордонних справ Саудівської Аравії принц Фейсал бін Фархан Аль Сауд заявив, що їхня країна хоче підтримувати дружні відносини як з Україною, так і з росією [13]. Також він закликав міжнародну спільноту «заохочувати кроки для серйозних переговорів», щоб закінчити війну в Україні, але це, за його словами, «вимагатиме важких компромісів» [13]. Це дає змогу зрозуміти, що Саудівська Аравія зацікавлена у пошуках шляхів вирішення війни. Вона визнає, як важко досягти миру й домовленості в цьому питанні та помічає важливість розв'язання проблеми. На думку автора, Аль Сауд такими заявами намагається показати, що його країна має тісні відносини з обома сторонами конфлікту, і це є хорошим варіантом для того, щоб Саудівська Аравія стала посередником у російсько-українській війні.

20 червня 2024 року тодішній міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба заявив, що Україна налаштована провести майбутній другий Саміт миру в одній з країн Глобального Півдня. До цього обговорювалось питання проведення Саміту саме в Саудівській Аравії, адже українська влада бачить цю державу посередником між Києвом і Москвою. Під час пресконференції за підсумками Глобального саміту миру Президент України Володимир Зеленський заявив, що обговорюється питання проведення другого Глобального саміту миру в Саудівській Аравії [14]. Королівство може виступити медіатором між сторонами. Втім США та Європейський Союз висловили обережну підтримку потенційних мирних ініціатив, які пропонує Саудівська Аравія. Вони наголосили на необхідності дотримання міжнародного права та територіальної цілісності України. Будь-який мирний план повинен відповідати цим принципам. Захід також побоюється того, що посередництво може бути не зовсім неупередженим, адже Саудівська Аравія має доволі тісні економічні, політичні та енергетичні відносини з росією. З боку РФ офіційних заяв щодо цієї пропозиції поки що не було, але ймовірно, така пропозиція може стати прийнятною для російського керівництва.

Налагодження нових дружніх відносин і зміцнення власної публічної дипломатії в регіоні створює чимало можливостей для України. Для України Саудівська Аравія вже стала важливим партнером, і зв'язки між країнами стають все тіснішими. За даними Державної митної служби України, товарообіг між Україною та Королівством Саудівська Аравія за січень–липень 2024 року становив 375,18 млн дол. США [15]. Порівняно з 2023 роком, цей показник зменшився майже на 16 %. Причиною цього є затяжна та виснажлива війна проти російського агресора. Перспективними сферами українсько-саудівського співробітництва є сільське господарство, ІТ, енергетика (нафтогазова сфера, відновлювані джерела енергії та їх розвиток) і машинобудування [15].

Отже, українська публічна дипломатія посилюється на Близькому Сході. Водночас важливо підтримувати та розвивати відносини з державами, які вже мають тривалу історію співпраці з Україною. Так, останнім часом стало помітним погіршення відносин України з Ізраїлем. Причиною є запровадження обмежень на в'їзд українців до країни, в тому числі і біженців. У посольстві України в Ізраїлі наголосили: «Україна та Ізраїль підтримують тісні зв'язки від моменту

розроблення безвізової політики у 2010 році» [16]. Війна між Ізраїлем і ХАМАС призвела до занурення Ізраїлю у власні проблеми та пошуку шляху для їх вирішення.

Висновки. Повномасштабне вторгнення росії в Україну суттєво змінило геополітичний ландшафт, зокрема на енергетичних ринках, що призвело до посилення позицій Саудівської Аравії та інших держав Близького Сходу. Водночас війна висвітила необхідність для України активізувати свої зусилля в регіоні, який традиційно вважався перспективним для співпраці. Україна демонструє готовність до конструктивного діалогу та співпраці в різних сферах – від економічної до гуманітарної.

В умовах повномасштабної війни є помітним поліпшення двосторонніх відносин України з близькосхідними країнами. Відносини з ключовими гравцями регіону, як-от Саудівська Аравія, ОАЕ, Туреччина, виходять на новий рівень. Спільні ініціативи Grain from Ukraine та Українська формула миру свідчать про прагнення України досягти стабільності й миру в регіоні та світі. Наша держава доволі активно використовує інструменти публічної дипломатії для формування позитивного іміджу та консолідації міжнародної підтримки, зокрема в регіоні Близького Сходу. На думку автора, Стратегія публічної дипломатії 2021–2025 років хоча й зберігає свою актуальність, потребує коригування з урахуванням нових реалій і більшого фокусування на досліджуваному регіоні.

Abstract. The article analyzes Ukraine's use of public diplomacy in the Middle East in the context of a full-scale war with Russia. The author raises questions about the advantages and disadvantages of the above-mentioned tools of foreign policy in the region, the effectiveness of their application, threats and opportunities. The comparative method, case study, and structural-functional analysis were applied to assess the influence of the Middle Eastern countries, the importance of certain tools of Ukraine's public diplomacy, and the identification of profitable and promising areas of cooperation. It is noted that the Middle East is important for Ukraine, even considering the ambiguity of the positions of individual states of the region regarding the Ukrainian-Russian war. The article emphasizes that certain countries of the Middle East region seek to become mediators between Ukraine and Russia to improve their international image.

Keywords: soft power, public diplomacy, Middle East, Ukraine, war in Ukraine, Arab world.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Близький Схід. *Енциклопедія сучасної України*. URL: <https://esu.com.ua/article-35506>
2. Нафта цього тижня подорожчала на 8 % через напруженість на Близькому Сході: це максимальне зростання із лютого 2023 року. *Forbes*. 04.10.2024. URL: <http://surl.li/xjzpz>
3. Чого слід очікувати Україні на Близькому Сході? *Центр протидії дезінформації*. 21.04.2023. URL: <https://cpd.gov.ua/articles/chogo-slid-ochikuvaty-ukrayini-na-blyzkomu-shodi/>
4. Зеленський у Вашингтоні зустрівся із главою Туреччини Ердоганом: про що говорили. *Суспільне Новини*. 11.07.2024. URL: <http://surl.li/uzrmdr>
5. Summit on Peace in Ukraine: Joint Communiqué on a Peace Framework (Bürgenstock, Switzerland, 16 June 2024). URL: <http://surl.li/xupuoh>
6. Стратегія публічної дипломатії України 2021–2025. *Міністерство закордонних справ України*. 2021. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/Стратегії/public-diplomacy-strategy.pdf>
7. United 24: офіційний вебсайт урядової платформи для України. URL: <https://u24.gov.ua/uk/about>
8. Осташ І. Культурна дипломатія на Близькому Сході (на прикладі Лівану). URL: <http://surl.li/tztxcd>
9. Грідін К. Україна – Саудівська Аравія: партнери в сьогоденні та майбутньому. *Рада зовнішньої політики «Українська призма»*. 24.07.2024. URL: https://prismua.org/ukr_saudi/
10. Швед В. О. Позиція країн Близького Сходу щодо агресії Росії проти України. *Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України»*. URL: <http://surl.li/kilxdv>
11. В Ірані обрали президента: переміг Масуд Пезешкіян, що про нього відомо. *ТСН*. 06.07.2024. URL: <http://surl.li/gedqyk>
12. Як Україна торгувала з Іраном останні десять років. *Слово і діло*. 28.04.2024. URL: <http://surl.li/mbkfi>
13. Саудівська Аравія на Саміті миру: Серйозні переговори потребуватимуть важких компромісів *Hromadske.ua*. 08.10.2024. URL: <http://surl.li/ukbkr>
14. Обговорюється проведення другого саміту миру в Саудівській Аравії – Зеленський. *Українформ*. URL: <http://surl.li/nnaus>
15. Торговельно-економічне та інвестиційне співробітництво України з Королівством Саудівська Аравія. *Посольство України в Королівстві Саудівська Аравія*. 14.01.2024. URL: <http://surl.li/bkgowi>
16. Ізраїль обмежує в'їзд для країн із безвізовим режимом, в Україні пообіцяли відповідь. *Українська правда*. 21.06.2024. URL: <https://www.prawda.com.ua/news/2024/06/21/7462004/>